

Beleid van Van Geel ten aanzien van alternatieve technieken legionellapreventie

Bij elke vorm van beheer van collectieve leidingwaterinstallaties behoren eenmalig of periodiek uit te voeren maatregelen die essentieel zijn voor de effectiviteit van legionellapreventie. Het nalaten of onjuist uitvoeren van de maatregelen betekent dat de effectiviteit ervan niet meer is gewaarborgd. Er kan dan legionellagroei plaatsvinden en er kunnen neveneffecten optreden die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Dat schrijft staatssecretaris Van Geel (VROM) in een brief van 15 augustus aan de Tweede Kamer.

In deze brief gaat Van Geel nader in op de beleidsmatige conclusies die hij trekt uit de rapportage van een onderzoek door Kiwa naar alternatieve technieken voor legionellapreventie in collectieve leidingwaterinstallaties. Het onderzoek bestond uit de realisering van een proefleidinginstallatie en een testprotocol voor alternatieve technieken, de ontwikkeling van een beoordelingsrichtlijn voor fysische technieken en de evaluatie van een aantal praktijktesten. Volgens Van Geel wordt de juistheid van de maatregelen mede getoetst door het

uitvoeren van een bacterietelling. Men moet de uit te voeren maatregelen opnemen in een beheersplan en de uitvoering ervan vastleggen in een logboek. Bij toepassing van alternatieve technieken is sprake van behandeling van het water en moeten er beheersmatig, overeenkomstig het Waterleidingbesluit, een aantal auditparameters worden gemeten. Voor alle preventietechnieken geldt dat de toegepaste materialen en de eventueel gebruikte chemicaliën moeten voldoen aan het Waterleidingbesluit en de daarop gebaseerde Regeling materialen en chemicaliën leidingwatervoor-

ziening. Bij gebruik van een biocide in de zin van de Bestrijdingsmiddelenwet moet aan de voorschriften van deze wet worden voldaan.

De volgorde van de verschillende vormen van beheer waaraan Van Geel de voorkeur geeft, is te beschouwen als een ladder waarmee men bovenaan begint en die alleen wordt afgedaald als de eigenaar kan aantonen dat de betreffende beheerstechniek in de specifieke situatie redelijkerwijs niet toepasbaar was of onvoldoende effectief bleek te zijn. Dat aantonen moet gebeuren aan het waterleidingbedrijf (bij controle) danwel de VROM-Inspectie (bij toezicht). De volgorde is: thermisch beheer, fysisch beheer (micro- en ultrafiltratie, UV-licht en pasteurisatie), elektrochemisch beheer (anodische oxidatie en koper-zilverionisatie) en chemisch beheer (chlooroxide, chlooramine en ozon). Bij de twee laatste beheerstechnieken worden stoffen met bacteriedodende werking in het water gebracht danwel gevormd uit de reeds in het water aanwezige stoffen. De toepassing daarvan kan noodzakelijk zijn bij leidingwaterinstallaties waar legionellapreventie verplicht is en de twee eerste beheerstechnieken niet werkzaam zijn.

Voor effectieve toepassing van fysische technieken is het essentieel dat het gehele achterliggende leidingnet wordt gereinigd en gedesinfecteerd. Hiertoe moeten alle tappunten bekend en bereikbaar zijn en alle dode einden verwijderd. Gewaarborgd moet zijn dat de techniek geen (levende) bacteriën doorlaat, anders kan besmetting of groei optreden. Van Geel verwacht dat de toepassing van de door het College van Deskundigen van Kiwa in opdracht van VROM ontwikkelde beoordelingsrichtlijn voor de borging van de effectiviteit een belangrijk instrument zal zijn.

Van Geel had al in 2003 de Tweede Kamer laten weten dat hij de toepassing van fysische technieken voor legionellapreventie (onder voorwaarden) acceptabel acht. Op basis van het onderzoek dat nu verricht is, is Van Geel nu ook voor koper-zilverionisatie en anodische oxidatie (inclusief elektrodiagnostiek) tot het inzicht gekomen dat toepassing in Nederlandse collectieve leidingwaterinstallaties effectief kan zijn bij de bestrijding van legionellabacteriën, waarbij de neveneffecten op het eerste gezicht niet onevenredig groot lijken te zijn. De bewindsman vindt het gewenst dat er ook voor deze technieken een beoordelingsrichtlijn wordt opgesteld, maar vindt het in rede liggen dat de betreffende marktpartijen hiertoe het initiatief nemen.

Will Scheffer (Uneto-VNI)

Communicatieplatform over *Legionella* stopt

Het CommunicatiePlatform Legionella (CPL) stopt eind dit jaar. Na zes jaar is de belangrijkste doelstelling bereikt. Het platform genoot in het veld weinig bekendheid. Op de vele momenten dat de bacterie *Legionella* in het nieuws was, kwam het CPL niet in beeld. De werkwijze en samenstelling van het platform stonden dat niet toe. Toch was de formule ervan succesvol, meent CPL-voorzitter Will Scheffer (Uneto-VNI).

Een belangrijk doel van het CPL was het onderling afstemmen van beleids- en onderzoeksactiviteiten van de deelnemende organisaties die zijn gericht op het legionellaveilig maken van relevante gebouwgebonden installaties. Het CPL was vooral bedoeld als communicatieplatform en nam als zodanig geen verantwoordelijkheden over van de aangesloten organisaties. Het platform bracht daarom geen gezamenlijke standpunten naar buiten. Dat deden de aangesloten organisaties zelf.

Het CPL functioneerde sinds 1 januari 2001. Het was de voortzetting van het Overlegplatform Warmwater van Novem. Kort na de legionella-epidemie in Bovenkarspel (voorjaar 1999) was dat platform opgericht op initiatief van Uneto-VNI. De huidige leden van het CPL zijn: Aqua Nederland, Arbeidsinspectie, InfoMil, Facility Management Nederland, Bureau Leidingen, Kenteq, Kiwa, Ministerie van Defensie DGW&T, Ministerie van SZW, Ministerie van VROM, TVVL, Stichting Kennisuitwisseling Industriële Waternet, Senter-Novem, NVTB, Rijksgebouwendienst, Stichting EPK, Stichting Veteranenziekte, TNO, Uneto-VNI (voorzitter), VEMW, VEWIN en VFK/FME.

Door het ontbreken van voldoende financiële middelen bij de organisaties zijn lang niet alle plannen tot uitvoering gekomen. Toch is sinds 1999 in Nederland op het gebied van legionellapreventie veel gedaan aan onderzoek, publicaties en scholing. Volgens de deelnemers aan het platform is de legionellapreventie thans goed te overzien en is daarmee de belangrijkste doelstelling bereikt. Maar nog lang niet alle relevante gebouwgebonden installaties zijn legionellaveilig. En op het moment dat de installaties wel veilig zijn, is het de opgave deze met een juist beheer veilig te houden. Legionellapreventie vraagt blijvende zorg, aldus Scheffer. Daarom is binnen het CPL sinds de definitieve regeling voor legionellapreventie in het Waterleidingbesluit eind 2004 de aandacht vooral uitgegaan naar het handen en voeten geven aan de zorgplicht en de branchespecifieke uitwerkingen. De Rijksgebouwendienst en het Ministerie van Defensie hebben als eerste zo'n branchespecifieke publicatie gerealiseerd. Op het door het CPL op 12 december in Den Haag te houden slotsymposium stelt het platform deze publicatie officieel beschikbaar.

Voor meer informatie: (010) 206 59 69